

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2013-2-49 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 14-06/103-43
Karar Tarihi : 12.02.2014

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Kenan TÜRK (İkinci Başkan)
Üyeler : Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER: Ekrem SOLMAZ, Nilgün KOCADAĞ, Tuba YEŞİL

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Vesta Grup Dan. İnş. Eml. Rek. Tel. İth. İh. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Melih AKKURT
Hayat Sebla Evleri C Blok 1425. Cad. No:32/90 Kat:23
Çukurambar Çankaya/Ankara

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA

YAPILAN : Migros Ticaret A.Ş.
Temsilcisi: Av. Nakşiyeye AKSOY
Turgut Özal Cad. No:12 43758 Ataşehir/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Migros Ticaret A.Ş.'nin, Vesta Grup Dan. İnş. Eml. Rek. Tel. İth. İh. San. ve Tic. Ltd. Şti. ile yaptığı sözleşme kapsamında yazar kasa fişlerinin arkasına konulacak reklamlarda bazı markaların yer almasını engellediği iddiası.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 08.07.2013 ve 21.08.2013 tarih ve 4173 ve 5565 sayılar ile giren ve son evrakların 22.01.2014 de tamamlandığı başvuru üzerine hazırlanan 28.10.2013 tarihli ve 2013-2-49/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu Rekabet Kurulu'nun 06.11.2013 tarihli toplantısında görüşülmüş olup, başvuruya konu teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına 13-62/872-M sayılı ile karar verilmiştir. Bunun üzerine hazırlanan 29.01.2014 tarih ve 2013-2-49/ÖA sayılı rapor görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **G. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle, Migros Ticaret A.Ş.'nin (MİGROS) Vesta Grup Dan. İnş. Eml. Rek. Tel. İth. İh. San. ve Tic. Ltd. Şti. (VESTA) ile yaptığı sözleşme (SÖZLEŞME) kapsamında yazar kasa fişlerinin arkasına konulacak reklamlarda bazı markaların yer almasını engellediği iddia edilmiştir.
- (4) **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle, önaraştırma konusu iddialar ile ilgili olarak soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı ifade edilmiştir.

I.İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) MİGROS ile VESTA arasında imzalanan SÖZLEŞME'nin 2003/3 ve 2007/2 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği ile Değişik 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ) kapsamında bir dikey anlaşma olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle söz konusu sözleşme ve MİGROS'un sözleşme kapsamındaki davranışları, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un, teşebbüsler arası rekabeti sınırlayıcı anlaşma, uyumlu eylem ve kararları yasaklayan 4. maddesi çerçevesinde incelenmiştir.
- (6) Ayrıca MİGROS'un sözleşmenin ifasına ilişkin olarak VESTA'ya getirdiği sınırlamaların, 4054 sayılı Kanun'un *Hakim Durumun Kötüye Kullanılması* başlıklı 6. maddesinde sayılan kötüye kullanma hallerinden, *belirli bir piyasadaki hâkimiyetin yaratmış olduğu finansal,*

teknolojik ve ticari avantajlardan yararlanarak başka bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemler kapsamında da incelenmesi gerekmiştir.

1.1. 4054 sayılı Kanun'un 6. Maddesi Kapsamında Yapılan Değerlendirme

- (7) 4054 sayılı Kanun'un *Hakim Durumun Kötüye Kullanılması* başlıklı 6. maddesinde "Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması hukuka aykırı ve yasaktır." hükmüne yer verilmiştir. Söz konusu maddenin (d) bendinde "*belirli bir piyasadaki hâkimiyetin yaratmış olduğu finansal, teknolojik ve ticarî avantajlardan yararlanarak başka bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemler*" kötüye kullanma halleri arasında sayılmıştır.
- (8) Hakim durumun kötüye kullanılmasına ilişkin yapılacak değerlendirmelerde öncelikle şikayete konu teşebbüsün ilgili ürün pazarında hakim durumda olup olmadığının incelenmesi gerekir. 4054 sayılı Kanun'da hâkim durum, "Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü" şeklinde tanımlanmıştır. Hakim durum değerlendirmesinde dikkate alınacak ilk husus teşebbüslerin ilgili ürün pazarındaki pazar paylarıdır. Söz konusu değerlendirmede ayrıca rakiplerin pazardaki konumu, pazarın yapısı, pazara giriş engelleri ve talebin yapısı gibi unsurlara da bakılır.
- (9) İnceleme kapsamında kesin bir ilgili ürün pazarı belirlenmemiş olup yapılan değerlendirmelerde belirlenebilecek en dar ilgili ürün pazarı olan "yazarkasa fişlerinin arkasındaki reklam yeri pazarı" dikkate alınmıştır.
- (10) 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında yapılan değerlendirmede, reklam verenlere ve medya satın alma kuruluşlarına, yazarkasa fişlerinin arkasındaki alanı reklam yeri olarak sunabilecek teşebbüslerin tespit edilmesi gerekmiştir. 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun'un 1. maddesine göre teşebbüsün müşterilerine yazarkasa fişi verme zorunluluğu bulunmaktadır. İnceleme kapsamında yalnızca zincir ve bağımsız perakende mağazaları, bakkallar, kasap, şarküteri ve benzerlerinin oluşturduğu perakende sektöründe faaliyet gösteren teşebbüsler içerisinde MİGROS'un 2011, 2012 ve 2013 yılları pazar paylarının sırasıyla %(.....), %(.....) ve %(.....) olduğu görülmüştür. Dolayısıyla MİGROS'un yazarkasa fişlerinin arkasındaki reklam yeri pazarındaki pazar payı %(.....) altındadır.
- (11) MİGROS'un dosya kapsamında belirlenebilecek en dar ilgili pazardaki pazar payının düşük olması nedeniyle hakim durumda olmadığı ve bu nedenle MİGROS'un yazar kasa fişlerinin arkasına konulacak reklamlarda bazı markaların yer almasını engellediği iddiasının 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilemeyeceği anlaşılmıştır.

1.2. 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesi Kapsamında Yapılan Değerlendirme

- (12) Başvuruda, MİGROS'un yazar kasa fişlerinin arkasına konulacak reklamlarda bazı markaların yer almasını engellediği iddia edilmiştir.
- (13) MİGROS ile VESTA arasında imzalanan SÖZLEŞME, VESTA'nın değişik markaların reklamlarının yer alacağı reklam alanlarını MİGROS'tan temin etmesine ilişkin olduğundan dikey bir anlaşma niteliğindedir. MİGROS'un bazı markaların reklamlarının yazarkasa fişlerinin arkasında yer almasına izin vermemesi iddiası sözleşmenin, dikey anlaşmaları da hükme bağlayan, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında da incelenmesini gerektirmiştir.

- (14) 4054 sayılı Kanun'un "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar" başlıklı 4. maddesinde "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır" hükmüne yer verilmiştir.
- (15) Teşebbüsler arasında yapılan anlaşmaların, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir ihlal oluşturabilmesi için söz konusu anlaşmaların amacının veya etkisinin rekabeti kısıtlamak olduğunun ortaya konulması gerekmektedir.
- (16) Bazı markaların reklamlarına MİGROS yazarkasa fişlerinin arkasında yer verilmemesine ilişkin olarak MİGROS tarafından yapılan açıklamada, söz konusu uygulama ile MİGROS tarafından satışı yapılmayan mallar ile ilgili olarak tüketicilere yanlış ve yanıltıcı reklam yapılmasının önlenmesinin amaçlandığı, bu uygulamanın objektif olarak haklı bir gerekçeye dayandığı ve tüketicileri korumaya yönelik bir kısıtlama olduğu ifade edilmiştir.
- (17) Bir MİGROS yetkilisi tarafından VESTA yetkililerine gönderilen elektronik postada da MİGROS'ta satılmayan ve muadilleri MİGROS'ta satılan ürünlerin reklamlarına yazarkasa fişlerinde yer verilmesinin yanlış yönlendirmeye sebep olabileceği belirtilmiştir.
- (18) Perakende mağazacılık sektöründe faaliyet gösteren bir teşebbüsün, mağazalarında satılmayan ve muadilleri mağazalarında satılan ürünlere ilişkin reklamlara yazarkasa fişlerinin arkasında yer verilmemesini talep etmesi ile mağazalarında satılan ürünler hakkında müşterilerinin yanlış bilgi edinmesini ve bu nedenle mağaza ile müşterileri arasında ortaya çıkabilecek sorunların önlenmesinin amaçlandığı, söz konusu uygulamanın farklı markalar arasındaki rekabetin kısıtlanması amacını taşımadığı düşünülmüştür.
- (19) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında yapılan değerlendirmede, MİGROS'un uygulamasının reklamlarına MİGROS yazarkasa fişlerinin arkasında yer almasına izin verilen ve verilmeyen teşebbüsler arasında rekabeti kısıtlayıcı etkilere neden olup olmayacağına da incelenmesi gerekmiştir. Bu kapsamda, MİGROS tarafından reklamlarına MİGROS yazarkasa fişlerinin arkasında yer almasına izin verilmeyen teşebbüslerin, tüketicilere reklamlarını ulaştırmada kullanabilecekleri MİGROS dışındaki alternatiflerin değerlendirilmesi yapılmıştır.
- (20) Reklam verenlerin reklamlarını tüketicilere ulaştırmada kullandıkları gazete, dergi, televizyon ve açık hava gibi farklı mecralara yer verilmiştir. Teşebbüslerin kullanabilecekleri alternatif mecralar olsa da MİGROS'un eyleminin rekabeti kısıtlayıcı etkilere neden olup olmadığına değerlendirilmesinde, yalnızca dosya kapsamında belirlenebilecek en dar pazar olan yazarkasa fişlerinin arkasındaki reklam yeri pazarı dikkate alınmıştır.
- (21) Yukarıda da ifade edildiği üzere, MİGROS'un, yazarkasa fişlerinin arkasındaki reklam yeri pazarındaki pazar payı %(...) altındadır. MİGROS'un yazar kasa fişlerinin arkasına konulacak reklamlarda bazı markaların yer almasını engellese de, söz konusu markalar açısından reklamların tüketicilere ulaştırılmasında kullanılacak ve perakende sektöründe faaliyet gösteren çok sayıda teşebbüs bulunmaktadır. Belirtilen nedenlerle MİGROS'un uygulamasının rekabeti kısıtlayıcı herhangi bir etkiye neden olmayacaktır.
- (22) Yapılan incelemede ayrıca SÖZLEŞME'nin 4 (i). maddesi ile VESTA'ya, yazarkasa fişlerinin arkasında MİGROS dışında gıda perakende sektöründe faaliyet gösteren firmaların reklamlarına yer vermeme yükümlülüğü getirildiği görülmüştür. Söz konusu yükümlülük, bir perakende mağaza zincirinin yazarkasa fişlerinde rakiplerinin reklamlarının yer almamasına ilişkindir. Bu yükümlülüğün de MİGROS'un yazar kasa fişlerinin arkasına

14-06/103-43

konulacak reklamlarda bazı markaların yer almasını engellemesi ile benzer nitelikte olduğu ve bu nedenle rekabetin kısıtlanması amacı veya etkisi bulunmadığı tespit edilmiştir.

- (23) Yukarıda yer verilen değerlendirmeler ışığında, MİGROS'un yazar kasa fişlerinin arkasına konulacak reklamlarda bazı markaların yer almasını engellemesinin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabetin kısıtlanması olarak değerlendirilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

J.SONUÇ

- (24) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.